

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

336 פ' 098 ויש תפס' 6' טנה ח' 6' יון 336

לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,

ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: השפעת פרנסה בחנוכה

המושפע מן החג הקדוש הזה. ו"הכנה" בגימטריא 80 יסוד, שההכנה היא היסוד של היום טוב.

אחת ההשפעות היורדות בשבת הקרובה, יבוארו על פי מה שהיה עם הגאון רבי אברהם יעלין זצ"ל. שכתב ספרים בעיקר בנושא תיקון המידות, שהתקבלו בהתלהבות בכל שדרות העם. ספרו המוכר ביותר נקרא 'ארך אפיים', העוסק בתיקון מידת הכעס.

פעם אחת נתקשה מאוד בדברי רש"י בתחילת פרשתנו: "וישב, ביקש יעקב לישב בשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוח, אומר הקב"ה: לא דיין לצדיקים מה שמתקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים לישב בשלוח בעוה"ז?" ונתקשה רבי אברהם האם הקב"ה אינו רוצה שהצדיקים ישבו בשלוח?

חיפש ומצא שמקור דברי רש"י הם בבראשית רבה, והתפלא מאוד למצוא גירסא אחרת לגמרי: "אמר רב אחא, ביקש יעקב לישב בשלוח קפץ עליו רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוח, אומר השטן (ולא הקב"ה) לא דיין מה שהוא מתוקן להם לעולם הבא.

שוב חיפש בדפוסים ישנים של פירוש רש"י, עד שמצא דפוס ישן שכתוב שם בנוסח אמר הש', שזה השטן מיד הבין שנשתרבו מתבת הש' לתיבת השם, עד שבאו מדפיסים אחרים ותקנו להקב"ה, לכאורה הוי טעות גדולה ונוראה, להיפך מהשטן להקב"ה.

מיד שינס רבי אברהם את מותניו, והכין קול קורא, והחתיים עליו כמה גדולים וגאוני הדור ההוא, לתקן את העיוות הגדול להחזיר עטרה ודברי רש"י ליושנה, שהלא טעות מוכרחת וודאית נפלה בכל הדפוסים של פירוש רש"י.

אבל כשהגיע אל הגאון הקדוש מאוסטרובוצא זצ"ל להחתימו על הקול קורא, ביקש הגה"ק שהוא רוצה לחשוב על כך, ולכן שיבא אליו מחר. כאשר בא למחרת לקבל חתימתו אמר לו הגאון שבשום אופן לא יחתום על זה, ולהיפך, אם יפורסם הקול קורא, יצא בחרב ובחנית נגדו ויפרסם שגירסתנו 'אמר הקב"ה' היא הצודקת.

וביאר לו ה'אוסטרובוצר' את טעמו: שאם כל כך הרבה שנים לומדים תינוקות של בית רבן בגירסא זו, וגם יש הרבה פשטים מגאוני הדורות על דברי רש"י אלו, ואמרו עליהם דברי תורה גדולים וקדושים, אי אפשר לומר שגירסא זו מוטעית היא, וודאי ש'אמר הקב"ה' – היא היא הגירסא הנכונה והאמיתית ברש"י.

בספרים הקדושים מובא, כי השבת הקודמת לחג, טמון בה האורות וההשפעות של החג עצמו, וכפי שאדם מכין את עצמו בשבת קודש שלפני החג, כך יכול לזכות להארות והשפעות הקדושות של החג.

ועל אחת כמה וכמה בימי החנוכה שבכל שנה ושנה מתעורר הציווי התמידי והנצחי של משה רבינו: "עשה לך שרף ושים אותו על נס", שכל יהודי ככל שהוא מבעיר את האש קודש שבתוכו לפני החנוכה בבחינת "ועשה לך שרף", כך הוא יזכה ל"ושים אותו על נס" שיזכה לניסים ונפלאות של חג החנוכה. וממילא "והיה כל הנשוח" מהנחש הקדמוני שמתגבר תמיד ובפרט בזמן קודם ביאת המשיח שכן נח"ש גימטריא משי"ח, "וראה אותו" – את אור החנוכה. "וחי" בשלימות האור פני מלך חיים.

ואחד מהאופנים העיקריים לזכות לאור החנוכה זה על ידי "הדלקה עושה מצוה" שאדם מדליק בתוכו את האש קודש של חנוכה, "בהגיגי תבער אש" וכל כולו מתמלא בשאיפה והשתוקקות מתי כבר יגיעו הימים המאירים של חנוכה שנוזכה להשפעות הקדושות של הימים הקדושים הללו.

ואומר הרה"ק מטשורטקוב זת"ב שכמו אצל אלישע והאלמנה, כל זמן שהיו לה כלים היה השמן מתרבה ומתווסף, אולם כשנגמרו הכלים נגמר גם השמן. כך גם בענין השפעות הקדושות של חנוכה ושל כל חג, כשיש כלים אזי יש השפעות, שנגמרים הכלים נגמרים גם ההשפעות. ולכן ככל שייכין כלים גדולים יותר יזכה ליותר השפעות של השמן של החנוכה, של "ערכתני נר למשיח".

וכמו שמסופר על הרה"ק רבי אהרן מטשרנוביל זי"ע שהיתה אשה אחת שעשתה לו איזו טובה גדולה מאוד, והוא שאל אותה מה היא רוצה כהכרת הטוב שייתן לה? אבל היא אמרה לו שהיא לא צריכה שום דבר, אבל היא רוצה שלאחר שהיא תיפטר מהעולם הוא יאמר עליה קדיש. הרה"ק רבי אהרן הסכים. ואכן כשהיא נפטרה הוא החל לומר עליה קדיש.

אולם מיד לאחר הקדיש הראשון היא נגלתה אליו בחלום והיא אמרה לו שיפסיק לומר עליה קדיש, כיון שבקדיש שלו הוא העלה אותה למקום גבוה מאוד, והיא אין לה את הכלים להכיל את הגן עדן הגבוה הזה, לכן שיפסיק לומר עליה קדיש.

מכאן אנו למדים שאדם יכול להגיע לחג, אבל אם הוא לא מכין את הכלים הראויים, הוא לא יקבל את שפע הקדושה

ואמר על כך הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זת"ב: שאלו ואלו דברי אלקים חיים, שהשטן בא לקטרג וכדברי המדרש "לא דיין לצדיקים שמבקשים לישיב וכו'. ועל זה משיב לו הקב"ה וכדברי רש"י, בניחותא אמנם כן, "לא דיין לצדיקים שיש להם עוה"ב אלא צריכים ג"כ לישיב בשלוה בעולם הזה, ובאמת כן צריך להיות.

נמצא כי ההארה של שבת קודש פרשת וישב הוא שהקב"ה מכריז ואומר "שמגיע לצדיקים לישיב בשלוה". ולכן שבת קודש פרשת וישב היא שבת הכנה לחג החנוכה, שבו מתעורר הכח שמגיע לצדיקים לישיב בשלוה, ולהכניע את קליפת יון שמשעבדת את הצדיקים ומקטרגת עליהם.

לכן חנוכה מסוגל להמשכת פרנסה, כי נר חנוכה מקומו בשמאל הפתח, וכתוב "בשמאלה עושר וכבוד". והמגן אברהם בסימן תר"ע פוסק שהנערים הולכים ומבקשים דמי חנוכה. והרי הקב"ה מקיים את כל התורה כולה, וגם את פסקיו של המגן אברהם, ולכן בחג החנוכה הקב"ה מחלק דמי חנוכה "לנער ישראל ואוהבו". והוא זמן מאוד גדול להשפעת פרנסה טובה.

מסופר כי פעם אחת, אחר הדלקת הנרות של חנוכה, הלך הרב הקדוש ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא בעל אוהב ישראל החוצה, עמד שם כרבע שעה, חזר הביתה, וישב על כיסאו בעצבות גדולה. אחר-כך הלך שנית החוצה, חזר הביתה, וישב על כיסאו בשמחה רבה, ואמר לאנשים שהיו איתו בבית: כשהייתי בפעם הראשונה בחוץ, והשקפתי על עירנו מז'בוז', ראיתי שכל הפרנסה שנקצבה להם בראש השנה כבר אכלו עד חנוכה, לכן הייתי שרוי בעצבות גדולה. ונמלכתי ללכת שנית להסתכל בשמים, אולי לא ראיתי בפעם הראשונה את האמת. וראיתי שנית, כי האמת איתך, אלא שאף בשנה שעברה היה כך, והש"ת פרנסם כל השנה, וודאי שאף עתה יפרנסם הש"ת ברחמי כל השנה בכל טוב.

כמו כן: תשרי חשוון כסלו ראשי תיבות חת"ך, שם קדוש של פרנסה.

אצל אברהם אבינו נאמר: "וה' ברך את אברהם בכל". לאחר מכן אצל יצחק לאחר שברך את יעקב כאשר בא אליו עשו להאכילו מצידו "ויבא לי ואכל מכל בטרם תבא ואברכהו גם ברוך יהיה" ובשלישית מופיע אצל יעקב במפגשו עם עשו אחיו בפרשת וישלח כאשר אומר לו עשו "יש לי רב אחי" ועונה לו יעקב "קח נא את ברכתי אשר הבאת לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל".

ובברכת המזון אנחנו מבקשים: "הַרְחֵם אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׂמוֹ הַגָּדוֹל כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מַפְלָל. כֵּן יִבְרַךְ אֹתָנוּ יְיָ בְּרִכָּה שְׁלֵמָה. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֵאמַר אָמֵן."

והנה בכל 52 מכל 90 כל 50 בגימטריא 192 ללמדנו שעל ידי 192 שעות שמאירות בימי החנוכה, זוכה לקבל את כל הברכות של האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב.

כמו כן מאיר בחנוכה הארת משיח, ובזמן שיבוא המשיח כבר לא יהיו עניים (עי' שבת קנא:), אלא כל ישראל יהיו עשירים, ממילא בחנוכה שמאיר הארת משיח, מאיר הארה זו של עשירות, ולכן הוא זמן המסוגל להמשיך עשירות ופרנסה לכל ישראל.

שאלו את הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, הרמב"ם (פ"ב מהלכות חנוכה ה"ח) כותב, שפורים לא יתבטל לעתיד לבוא. ואם כן כיצד יקיימו לעתיד לבוא מתנות לאביונים כשלא יהיו עוד עניים?

והשיב על פי שו"ת המהרי"ט (חלק א' סימן פ"ה), שהרופה לפטור עצמו ממצות מעשר עני יכול להפקיר את כל נכסיו לפני שלשה אוהבים כדי שייחשב עני, ואם כן הוא הדין יש לומר שניהגו בימות המשיח, שיהיו אנשים שיפקירו את נכסיהם בפני אוהביהם ובכך הם יהיו עניים.

אם כי הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל לא רצה לקבל זאת, כי הוא טען שיש לחלק ולומר שעצה זו תועיל רק

במעשר עני אבל לא במתנות לאביונים, כי אחד שרק הפקיר נכסיו לפני ג' אוהבים ויודע שבעוד שעה מועטת יחזור ויזכה בהם יש אפשרות להגדירו כעני, שהרי במציאות עכשיו אין לו ממון. אבל אין אפשרות להגדירו כ"אביון" שהגדרה זו היא רק כאשר באמת הוא תאב לממון.

בביאור צערו של רבי יוחנן על איבוד כספו:

בירושלמי (תרומות פ"ח סוה"ד) מסופר על רבי יוחנן, שמחמת ששדדו ממנו את כספו, לא יכול היה לענות על שאלותיו של ריש לקיש (אף שחיבב מאוד את שאלותיו כמבואר בבבא מציעא פד.), ולתמיהתו של ריש לקיש הסביר: "כל האברים תלויים בלב והלב תלוי בכיס" (עי' מה שכתבנו בזה בהגדה של פסח אות ק"א).

מסיים הירושלמי, שריש לקיש שראה את צערו של רבי יוחנן, רדף אחר השודדים עד שהשיגם והחזיר את כל כספו של רבי יוחנן. כיעו"ש.

וכבר הקשינו בספר נחלת שדה תנאים ואמוראים חלק א', כיצד חסרון כסף גרם לרבי יוחנן להפריעו בלימודו? (עיי"ש כמה תירוצים בזה).

ונראה לבאר בדרך חדשה על פי מה שהביא בספר אור האמת (ליקוטים מדברי הרה"ק המגיד ממעזריטש ז"ע), כי כל חפץ וחפץ השייך לאדם, זהו משום שבחפץ טמון ניצוץ השייך לשורש נשמתו, ורק הוא על ידי השימוש בחפץ, מתקן את אותו ניצוץ השייך לו. וכשמסיים לתקן את הניצוץ ומעלהו לשורשו, החפץ נשבר או נעלם. ולכן אל לו להצטער על חסרון כסף, כי גמר את תיקונו. כמו כן, פעמים יש חפץ שיש בו שני ניצוצות של שני אנשים שונים, ואזי מגלגלת ההשגחה שיאבד את החפץ ללא סימנים ומוצאו אדם אחר השייך לו הניצוץ, כדי שגם הוא ישתמש בו ויתקן את הניצוץ השייך לשורש נשמתו.

אולם על פי דרכו של המגיד ממעזריטש יש לומר, כאשר חפץ נלקח באיסור, בוודאי ובוודאי שעדיין בעליו לא תיקן את הניצוץ השייך לו, ולכן בגניבה זו הוא מתערב בהשגחתו יתברך ומשנה סדרי בראשית. וצערו של רבי יוחנן לא היה על חסרון הכסף, אלא שעדיין אותו כסף השייך לשורש נשמתו לא בא לידי תיקונו.

קו השיעורים להתענג בתענוגים

0772618021

לשמיעת שיעורים על פרשת וישב
שלוחה: 118

שיעורים על חנוכה שלוחה: 226

שלוחה חדשה: 7 "מסר בעשר" מסרים בעשר דקות.

שמעו ותחי נפשכם